

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการวัด เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนในเขตภาคเหนือตอนบน
โดย	นางสุชานาฏ สิตานุรักษ์
หลักสูตร (สาขาวิชา)	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ)
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. บุญเรือง ขจรศิลป์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล กาญจนวงศ์
ปีการศึกษา	2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการวัด เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนในเขตภาคเหนือตอนบน 2) ทดลองและประเมินการทดลองใช้รูปแบบฯ และ 3) ปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการวัดฯ กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าอาวาสวัด พระลูกวัดที่ช่วยงานบริหาร และกรรมการวัดหรือมีคณาชิก จำนวน 213 คน/รูป และนักท่องเที่ยว จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์เจ้าอาวาสวัด พระลูกวัด และกรรมการวัดหรือมีคณาชิก เพื่อศึกษาบริบทของวัด 2) แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการใช้รูปแบบฯ 3) แบบสอบถามเพื่อวัดจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย 4) แบบประเมินความพึงพอใจนักท่องเที่ยวต่อการบริหารจัดการวัดฯ 5) แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ให้แก่ชุมชนท้องถิ่น และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการบริหารจัดการวัด เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนทั้งในเขตภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ (1) การวางแผน ประกอบด้วย การศึกษาบริบทของวัด กำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย แนวทางปฏิบัติงาน ประเมิน/ทบทวน/ปรับแผน และการประชาสัมพันธ์ (2) การจัดองค์กร ประกอบด้วย กำหนดและแบ่งประเภทงาน และกระจายอำนาจ (3) การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย สรรหา/คัดเลือกบุคคล และอบรม/พัฒนาบุคลากร (4) การอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย สื่อสาร/การดำเนินงานตามแผน และภาวะผู้นำ/มนุษยสัมพันธ์ (5) การกำกับดูแล ประกอบด้วย ตรวจสอบ/ติดตามผล และแก้ไข 2) ผลการทดลองใช้และประเมินการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการวัดฯ ใน 3 มิติ พบว่า มิติที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมในทุกประเด็น มิติที่ 2 นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในทุกด้าน มิติที่ 3 ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ทั้งรายได้และองค์ความรู้ และมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ และ 3) มีการปรับปรุงรูปแบบการบริหารฯ โดยเพิ่มเติมหัวข้อการประชาสัมพันธ์ ในองค์ประกอบที่ 1 การวางแผน

Dissertation Title	Development of a Temple Management Model: Sustainable Cultural Tourist Attraction in the Upper North Area, Thailand
By	Mrs. Suchanart Sitanurak
Program (Major)	Doctor of Philosophy (Educational Administration and Leadership)
Advisor	Professor Emeritus Dr. Boonreang Kajornsini
Co-advisor	Assistant Professor Dr. Paisarn Kanchanawong
Academic Year	2019

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop a temple management model to be a sustainable cultural attraction in the upper north area, Thailand; 2) to try out and evaluate the trial of the model; and 3) to improve the temple management model. The sample groups were 213 people of the temple abbots, monks, and the temple committee and 200 tourists. The data was collected by using 1) an interview form to study the temple context 2) a questionnaire to determine the possibility of using the model 3) a questionnaire to measure the awareness on conservation of tourism resources and the environment. 4) a satisfaction scale to evaluate the level of satisfaction towards the temple 5) an interview form to study the participation in the local community benefits. The data was analyzed by frequency distribution and the percentage.

The research results were 1) the temple management model to be a sustainable cultural tourist attraction consisted of 5 factors (1) planning; study on temple context, set the objectives and guidelines to practice, and evaluate/review/adjust the plan (2) organizing; set the categories of work and decentralize (3) staffing; recruit and train people for personnel development (4) directing; communicate and use leadership relations (5) controlling; monitor/follow-up and edit to achieve the goals 2) the results of implementation and evaluation of the temple management model indicated that the model was appropriated in 3 dimensions; (1) most people were aware of tourist attractions and environment (2) the tourists were satisfied with all aspects (3) local people had participated in community income and knowledge, and 3) the model was improved by adding 'public relation' in planning factor.

กิตติกรรมประกาศ

คุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.บุญเรียง ขจรศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล กาญจนวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้อนุเคราะห์ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขรายละเอียดต่างๆ ของคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 ท่าน ที่ได้กรุณาตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือ และให้คำปรึกษาในการดำเนินงานด้านต่างๆ

ขอขอบคุณ เจ้าอาวาส พระลูกวัด มัคทายก กรรมการวัด คนในชุมชน และนักท่องเที่ยว ทุกรูป/คน ที่ได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณบุคลากรสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่อำนวยความสะดวก และประสานงาน ทำให้การดำเนินงานวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ท้ายนี้ขอขอบคุณครอบครัวที่เป็นกำลังใจ และให้การสนับสนุนในการดำเนินงานมาโดยตลอด ทำให้คุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นางสุชานาฏ สิตานุรักษ์
พฤษภาคม 2562